

Kjell-Erik N. Kallset og Mimir Kristjánsson (nyhetssjefer)
Åse Brandvold | Emilie Ekeberg | Pål Hellesnes
Anne Kari Hinna | Alf Skjeseeth | Simen Tallaksen
Frida Holsten Gullestad | Jo Skårderud (perm.) (Trondheim)

NYHETER

Passasjeravgift for tomme flyseter

AVGIFT: Dersom flyselskapene må betale avgift for tomme seter, vil det bli færre halvtomme fly og dermed lavere utslipp, mener norske miljøorganisasjoner. Naturvernforbundet og to andre organisasjoner har sendt et brev til regjeringen der de foreslår en rekke endringer i den nylig innførte flypassasjeravgiften, skriver Aftenposten. I tillegg til avgift for tomme seter, mener de avgiften må økes for lange utenlandsreiser. Statssekretær Jørgen Næsje (Frp) i Finansdepartementet avviser forslagene kontant. – Stortinget har vedtatt en flypassasjeravgift som omfatter seter det er betalt for. Regjeringen har ikke planer om å endre innretningen på avgiften, sier han. **ONTB**

Russland preger langtidsplanen for Forsvaret. Norges Refsere blå fryk

PÅ GRENSEN: Norges Fredsråd mener langtidsplanen for Forsvaret er for aggressiv mot Russland. Nupiforsker sier regjeringen bare er realistisk.

FRAMTIDAS FORSVAR

Av Trond Ola Tilsteth, Trondheim

– Vi tror det er sikkerhetspolitisk svært uheldig å trumfe gjennom mer Nato-tilstedeværelse i nordområdene nå. Under den kalde krigen hadde vi selvpålagte restriksjoner. Blant annet skulle vi ikke ha Nato-øvelser i nord, nettopp fordi vi var redd for at dette kunne provosere russerne, sier leder i Norges Fredsråd, Hedda Bryn Langemyr.

Den norske regjeringen legger ikke skjul på at langtidsplanen for Forsvaret, som ble lagt fram fredag, er sterkt påvirket av Russland.

Før helga sa statsminister Erna Solberg at grunnen til at Norge trenger mer luftvern er russiske langtsekkende missiler.

Stormaktsambisjoner

I den 121 sider lange stortingsproposisjonen nevnes Russland 33 ganger. Regjeringen framhever at landets økte militære evne og maktbruk utgjør den mest sentrale endringen i Norges sikkerhetspolitiske omgivelser siden forri-

FAKTA

Langtidsplanen:

- Langtidsplanen for Forsvaret ble lagt fram sist fredag.
- Forsvaret får 165 milliarder kroner mer de neste 20 årene.
- Men regjeringen vil også spare inn 40 milliarder kroner på 20 år for å gjøre Forsvaret mer effektivt.
- Det innebærer blant annet nedleggelse av elleve anlegg, reduksjon av Heimevernet og andre nedskjæringer.
- Langtidsplanen innebærer en større avhengighet av Nato.
- Den legger større vekt på avskrekking og mindre på krigsforebygging enn tidligere planer.

ge langtidsplan. I den nye planen økes norsk militær tilstedeværelse i nordområdene med nye maritime patruljefly med antiubåtskapasitet fra Evenes-basen, med et nytt jegerkompani i Sør-Varanger og med innkjøp av nye ubåter.

– Vi er i ferd med å legge oss på en langt mer aggressiv linje enn tidligere, sier Hedda Bryn Langemyr.

I langtidsplanen for Forsvaret trekkes det fram flere eksempler på russisk vilje og evne til bruk av militær makt for å opprettholde politisk dominans og innflytelse: krigen i Georgia i 2008, annekasjonen av Krim i 2014 og destabilisering av Øst-Ukraina.

Rapporten peker videre på russisk opprustning og ambisjoner om å gjenetablere landet som en stormakt.

Fryktretorikk

Langemyr er enig i at Russland er blitt mer uforutsigbart enn det var, men mener Norge ikke skal bidra til opprustningsspiralen. Hun peker på

” Vi er i ferd med å legge oss på en langt mer aggressiv linje enn tidligere.

HEDDA BRYN LANGEMYR

at Norge tidligere hadde en dobbelthet i det politiske forholdet til naboen i øst, med avspenning på den ene sida, og avskrekking på den andre.

– Nå dropper vi forebyggingsbiten helt og går tungt inn for avskrekking. Dette skjer med en hard og polariserende fryktretorikk, som har blitt mer og mer tydelig de siste årene. Denne retorikken brukes til å rettferdiggjøre kontroversielle tiltak, som innkjøp av jagerfly og delta-

kelse i utenlandsoppdrag for Nato, sier Langemyr.

Problem eller løsning

Forsker Jakub M. Godzimirski har jobbet med russisk utenriks- og sikkerhetspolitikk på Nupi i over 20 år. Han mener Norge ikke har lagt seg på en aggressiv, men på en realistisk linje i sitt forhold til Russland.

– De siste årene har det vært en betydelig militær opprustning på russisk side.

Vi har også fått en situasjon der russerne har vist at de har vært villige til å bruke makt, og også vært i stand til å gå til aksjon på kort varsel. Krigføringen i Syria er et eksempel på at de greier å bygge opp styrker og sette i gang på kort tid, sier forskeren.

Han mener det er viktig at Norge har et tilstrekkelig avskrekkingspotensial for å heve terskelen for en eventuell russisk invasjon.

– Alle som planlegger for

«Sett fra russisk side er den anspente situasjonen i stor grad et resultat av Natos politikk»

JAKUB M. GODZIMIRSKI

La fjell i feil fylke

BOMTUR: Den Norske Turistforening (DNT) bommet med 25 mil da fjellet Haldde skulle foreslås som turmål på papiret til tursjokoladen Kvikk Lunsj. Problemet var at foreningen plasserte fjellet i nabofylket Troms, nærmere bestemt i Kåfjord kommune – 25 mils kjøring fra Alta, skriver NRK. Mari Stephansen i DNT lover at tekst-blemmen er rettet opp.

©NTB

Tiltrekker seg flest jenter

VERDT Å VITE

så mange jenter som så på ham som en nær venn, skriver forskning.no. – Det er tydelig at kvinner vil bli venner med empatiske menn, skriver forskerne bak studien.

HB

Fredsråd kritiserer regjeringen: tretorikk

KRITISK: Leder i Norges Fredsråd, Hedda Bryn Langemyr, mener langtidsplanen for Forsvaret legger opp til et høyere konfliktnivå med Russland.

FOTO: LINDA BOURNANE ENGELBERTH

forsvaret må tenke på andre lands militære evner og intensjoner. Russland har i det siste vist både vilje og at de er kapable til bruk av militærmakt.

Forskeren understreker at det bilaterale forholdet mellom Norge og Russland er relativt godt.

Dette er til tross for at Norge deltar i sanksjonene etter Ukraina-krisa.

– Sett fra russisk side er den anspente situasjonen i stor grad et resultat av Natos politikk. De mener det faktisk at Norge er med i Nato, skaper spenninger og problemer mellom de to landene. Fra et norsk perspektiv er selvfølgelig ikke Nato en del av problemet, men en del av løsningen, sier Godzimirski.

trondt@klassekampen.no

Retorisk skifte

Utenrikspolitisk talsmann for SV, Bård Vegar Solhjell mener det er skjedd et retorisk skifte sammenlignet med tidligere langtidsplaner for Forsvaret. Han reagerer på at det nå kun snakkes om å avskrekke og ikke om å berolige russerne.

– Det går en klar skillelinje i europeisk sikkerhetsdebatt mellom de som ønsker å kombinere et avskrekkende forsvar med en forsonende holdning til Russland, og de som kun vil være avskrekkende, sier Solhjell.

Den tyske utenriksministeren Frank-Walter Steinmeier advarte i helga

Bård Vegar Solhjell

Nato mot å nøre opp under situasjonen med høylytt sabelrasling og krigsrop, etter at alliansen tirsdag

besluttet å stasjonere bataljoner med rundt 1000 soldater i Polen og på Baltikum.

– Forsvarsplanen kan leses som at den norske regjeringen tilhører den sida som bare vil ha en aggressiv linje. Det er sentralt for Norge at vi kan være et troverdig og stabilt naboland for Russland. Jeg er enig i at vi skal ha et sterkt engasjement i nord, men over tid er vi tjent med også å berolige russerne med en forutsigbar politikk. Regjeringen må forklare hvorfor denne tosidigheiten retorisk sett er endra i forsvarsplanen, sier Solhjell.

BESLUTNING: Sentralbanksjef Øystein Olsen redegjør om hovedstyrets rentebeslutning.

FOTO: VIDAR RUUD, NTB SCANPIX

Uendret rente fra Norges Bank

TVILER: Norges Bank har signalisert at styringsrenta skal enda lenger ned mot null i år. Men analytikere tror ikke på endring i torsdagens rentemøte.

Sjefanalytiker Erik Bruce i Nordea er enig i at septembermøtet er det mest aktuelle tidspunktet for neste rentekutt. Han mener det er riktig av Norges Bank å være tilbakeholdne.

– Det er fornuftig nå å gå veldig gradvis fram. Det viktigste for norsk økonomi er å holde krona relativt svak. Det hjelper den omstillingen vi er inne i. Siden krona er relativt svak er det ikke behov for å kutte renta nå. Det er bedre å se an utviklingen. Det går ikke så galt i Norge som man kunne frykte, sier Bruce til NTB.

ØKONOMI

Da kommer svaret på om analytikerne NTB har snakket med får rett når de sammenhengende tror at styringsrenta blir stående på 0,5 prosent.

Sentralbanksjef Øystein Olsen legger fram en ny pengepolitisk rapport og kunnngjør samtidig rentebeslutningen fra Hovedstyret.

Som forventet

– Vi tror ikke at Norges Bank kommer til å gjøre noe på dette møtet. Vi tror også det er mest sannsynlig at det heller ikke kommer noen endringer i deres signaler om framtidig rentesetting, sier sjeføkonom Øystein Dørum i DNB Markets. Han legger vekt på at utviklingen i norsk økonomi har vært omtrent som Norges Bank forventet siden forrige pengepolitiske rapport i mars. Her sa Norges Bank at det er 100 prosent sannsynlig at styringsrenta går ned til 0,25 prosent i løpet av året, og 20 prosent sannsynlig at den går videre ned mot null. DNB tror det vil komme et rentekutt på mellom et kvart og et halvt prosentpoeng, men at det kommer i september.

– Bør kutte

Tidligere seniorøkonom i Handelsbanken, Knut Anton Mork, tror heller ikke at det blir kunnngjort rentekutt torsdag. Men i motsetning til ekspertene i Nordea og DNB er den nå uavhengige analytikeren uenig i at det er riktig å holde tilbake.

Hans vurdering er at de fleste faktorene som skal påvirke renta nå, peker mot kutt.

©NTB

Pris til Vegheim

Berit Vegheim får Stoltthetsprisen 2016 for sin innsats i kampen mot diskriminering av funksjonshemmede. Prisen ble delt ut i forbindelse med Stoltthetsparaden i Oslo sentrum lørdag. Vegheim er leder av stiftelsen Stopp diskrimineringen og har i mange år jobbet mot diskriminering av funksjonshemmede mennesker. Stoltthetsprisen deles hvert år ut av organisasjonen.

©NTB